

INFORMATION OM SCHAKTMASSOR FÖR ÅTERANVÄNDNING

Om du vill återanvända avfall som schaktmassor måste det finnas ett tydligt syfte med anläggningen, t ex vägbygge, bullervall eller utfyllnad inför byggnation. Syftet får inte vara ett sätt att göra sig av med massorna då det ses som bortskaffning som kräver tillstånd för deponi. Som sökande behöver man även styrka att avfallsmassorna är rena vilket kan göras genom provtagningar från rivningsplatsen eller med styrkande uppgifter om den fastighet som massorna tas ifrån. Det innebär att:

- Massorna får inte innehålla material som inte tillför konstruktionen något och som ger ett skräpigt intryck ex metall, plast, gummi eller liknande
- Massorna ska ersätta ett material med liknande egenskaper
- Massorna ska vara tillräckligt rena för ändamålet och får inte öka föroreningshalten på platsen
- Massorna ska vara lämpliga ur andra aspekter som organiskt innehåll, hållfasthet m m
- Anläggningen ska vara avgränsad i tid och rum
- I opåverkad mark får nivåerna av föroreningar inte vara över de naturliga

När behövs anmälan?

En anmälan behövs om icke-farligt avfall så som massor ska användas för anläggningsändamål och det finns risk för förorening och föroreningsrisken är ringa. Det betyder att halterna i massorna är högre än de halter som naturligt finns i marken. Det finns riktvärden för mindre än ringa risk (MÄRR) och anmälan krävs alltid för nivåer över MÄRR. Även om föroreningshalten är på samma nivå som naturliga bakgrundshalter kan det krävas en anmälan p g a större volymer massor eller områdets känslighet avseende naturmiljön, skaderisk, översvämningrisk, närhet till vatten, risk för grumling eller närhet till dricksvattentäkter.

Påverkar åtgärden vattenområde, tex utfyllnad i vattenområde (område täckt av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd), leda bort vatten eller utföra någon annan vattenverksamhet. Då bör du anmäla åtgärden till Länsstyrelsen eller ansöka om tillstånd för den.

När behövs inte anmälan?

Vid tillfällig uppläggning av massor. Ex massor från grävning av fjärrvärmeschakt som läggs upp för att användas till återfyllning på samma plats och det inte är olämpligt utifrån föroreningsinnehåll. Om massor endast används inom samma verksamhetsområde som de uppkommit, förutsatt att det är i nära anslutning och massorna är lämpliga att återfylla med. Samråd enligt 12 kap 6 § MB kan krävas om naturmiljön kan ändras.

När behövs tillstånd hos Länsstyrelsen?

Om föroreningsrisken är mer än ringa krävs tillstånd av länsstyrelsen, vilket kan bero på mängd massor, föroreningshalt och känsligheten på platsen där massorna ska användas.

Vad kostar det?
Avgiften för anmälan om avfall i anläggningsändamål:

Timtaxa för all handläggningstid som läggs ned i ärendet

Vad ska anmälan innehålla ?

- ✓ Kontaktuppgifter till sökande och entreprenör
- ✓ Uppgifter om fastighet där schaktning sker
- ✓ Uppgift om fastighet där massorna ska användas: Avstånd till vattentäkt, vattendrag, närboende
- ✓ Uppgift om hur massorna ska användas, syftet med uppläggnings och ev störningar
- ✓ Massornas innehåll av föroreningar med redovisning av de undersökningar som gjorts
- ✓ Beskrivning av skyddsåtgärder
- ✓ Karta över berörda områden

Mer information:

- ✓ Naturvårdsverket – [vägledning om masshantering](#)
- ✓ Miljösamverkan Sverige – [hantering av massor](#)

**DALSLANDS
MILJÖ &
ENERGIKONTOR**

Kyrkogatan 5
46430 Mellerud
kansli@dalsland.se
www.dalsland.se

Hur mycket massor ska provtas:

Som vägledning kan provtagning ske enligt följande:

- Vid volymer på cirka 200 ton bör minst ett samlingsprov (varav 30 delprov) tas ut och analyseras.
- På volymer upp till 2000 m³ bör minst fem prover tas.
- För volymer därutöver tas minst ett prov per ytterligare 1000 m³.
- Vid ledningsschakter, t ex för fjärrvärme, kan prov tas var 50:e m.

Undersökningen av avfall inför återvinning för anläggningsändamål behöver göras med syfte att ta fram ett underlag för en riskbedömning som ska användas för att avgöra om återvinning av avfallet är lämplig. Val av ämnen för analys behöver göras utifrån bakgrundsinformation om avfallet, historisk inventering/vad som kan ha påverkat massorna. Förslag till provtagningsplan kan samrådask med miljökontoret inför provtagningen.

När krävs provtagning av massor?

Om svaret på någon av följande frågor är JA bör provtagning ske. Vid osäkerhet om massorna är förorenade bör alltid provtagning ske:

- Kommer massorna från en fastighet där saneringsarbeten pågår eller har genomförts? Eller kan fastigheten ha fyllts ut med förorenade massor eller fyllnadsmassor med okänt föroreningsinnehåll?
- Kommer massorna från en fastighet där det bedrivs/har bedrivits industriverksamhet? Finns det eller har det funnits avfallsupplag, lager av kemikalier, cisterner/tankar eller oljeavskiljare på fastigheten som kan misstänkas ha förorenat marken?
- Kommer massorna från schaktning av vägbankar, dikesmassor, bangårdar eller banvallar?
- Kommer massorna från rivningsarbeten? Vad är det för byggnad (risk för asbest, blåbetong, PCB, lösningsmedel, olja, tjära, med mera)?
- Innehåller massorna inslag av rivningsavfall som betong, armering, tegel, bitar av asfalt?
- Har några olyckor inträffat på platsen t ex spill eller brand?
- Finns någon annan misstanke om att massorna kan vara förorenade?

Vad gäller för asfaltsmassor

Asfalt bör i första hand återföras till asfaltverk för återvinning och tillverkning av ny asfalt. All annan användning kräver anmälan. Asfalt bör inte användas som markfyllning, t.ex. i skogsbilväg, oavsett PAH-halter.

Asfalt som har sitt ursprung före 1975 (eller om man inte vet hur gammal asfalten är) kan innehålla stenkolstjära, varför provtagning behöver göras. Asfalt klassas som farligt avfall vid nivåer över 300 mg/kg TS PAH-16 och ska omhändertas av avfallsmottagare med tillstånd.

Betong

Om avfall i form av betong ska användas för anläggningsändamål ska det anmälas och provtas avseende metaller samt sexvärt krom och pH. Uppläggning av betong medför en risk för pH-förhöjning av vatten, varför betongavfall ska läggas ovan grundvattenytan. Utöver risk för höjning av pH finns det risk att sexvärt krom lakas ut. Betong kan även vara förorenad av den verksamhet som bedrivits på platsen eller från byggnadsmaterial som fogmassor eller tjära. Betong som är provtagen och ren kan vara möjlig att återanvända främst i mindre känsliga markområden så som industrimark och trafikområden.

Övrig Information

Massorna måste gå att verifiera på ett entydigt sätt, t ex uppgifter om ursprung som inte går att ifrågasätta.

- ✓ Upptäcks förorening ska miljökontoret informeras!
- ✓ Marklov kan behövas inom detaljplanlagt område om marknivån ändras.
- ✓ Strandskyddsdispens kan behövas om massorna används strandnära 100-300 m

Anmälningssplikt gäller för att lagra icke farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.

Dalslands Miljö
& Energiförbund